

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-243/1782

Ankara

16/4/2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

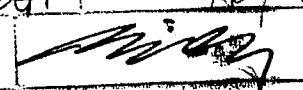
İçişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 12/2/2001 tarihinde kararlaştırılan "Nüfus Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tanı No.	
Gen. No.	İçişleri
Tarih	26.4.2001-1/852
Yazı	K.D.B. Adı/No. KE
İmza	

GENEL GEREKÇE

Kamu düzeninin temel dayanağını oluşturan nüfus kayıtlarının tutulması ve sürekliliklerinin sağlanmasına ilişkin düzenlemeler 17/2/1926 tarihli ve 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi ile 5/5/1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanunu ile yapılmıştır.

Aradan geçen uzun bir süre sonunda, Türk toplumunun sosyal ve ekonomik hayatında meydana gelen çok hızlı gelişme ve değişimler sebebiyle işlemleri en az düzeye indirerek basitleştirmek ve uygulamada görülen gereksiz formaliteleri kaldırmak suretiyle hizmette sürati ve verimliliği sağlamak zorunlu hale gelmiştir.

Soruna köklü ve kalıcı bir çözüm getirmek için nüfus hizmetlerinin modernize edilip, bilgi işlem makinelerinin kullanılarak sürat ve verimliliğin artırılması amaçlanmış bu nedenle başlatılan proje çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmış ve sistemin uygulanmasına geçirilmiştir.

Gerek bu çalışmalar sırasında elde edilen bulgular ve gerekse 1587 sayılı Kanunun uygulaması sonucunda tespit edilen aksaklık ve açıkları gidermek amacıyla mevzuatta değişikliklerin yapılmasının gerekli olduğu anlaşılmıştır.

1587 sayılı Kanunda yer alan para cezalarının caydırıcılığını kaybetmesi nedeniyle 765 sayılı Türk Ceza Kanununda 7/12/1988 tarihli ve 3506 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle suç ve ceza arasında bozulan dengeyi yeniden sağlamak ve caydırıcılığı temin etmek amacıyla katsayı sistemi ile idari cezalar kapsamında değerlendirilen nüfus para cezalarının artırımı da her takvim yılı başında söz konusu sistem uyarınca yapılmakta idi.

4421 sayılı Türk Ceza Kanunu ve Cezaların İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla yeni bir düzenleme yapılarak, katsayı esası uygulamadan kaldırılıp yerine enflasyona paralel artışları öngören 4/9/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesindeki yeniden değerlendirme oranına göre artırma sistemi 1/8/1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

31 Temmuz 1999 tarihine kadar, memur maaş katsayı sistemi ile her takvim yılı başında artışı düzenli olarak yapılan ve anılan tarih itibariyle son olarak kamu görevlileri için 1.290.000.-TL, vatandaşlar için 2.580.000.-TL şeklinde uygulanan meblağ, 4421 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (b) bendinin (8) numaralı alt bendi ile 12 kat oranında artırılarak nüfus ve kişisel hal olaylarını bildirmekle yükümlü olup bu yükümlülüklerini Kanunda belirtilen süreler içinde yerine getirmeyen kamu görevlileri için $10.000.- \times 12 = 120.000.-\text{TL}$, nüfus ve aile cüzdanlarını kaybeden ve bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen vatandaşlar için $20.000.- \times 12 = 240.000.-\text{TL}$ olarak yeniden belirlenip uygulanmaya başlanmış ve zaten günün ekonomik koşullarının altında olan para cezaları, ilgili Kanun ile daha da aşağılara çekilmiştir.

Ayrıca, uygulanması öngörülen ceza miktarları 28/9/1999 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 99/13326 sayılı Kararname ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun tahsil imkansızlığı sebebiyle terkine ilişkin 106 ncı maddesindeki tahsil edilebilir cezaların alt

limitinin 5.000.000.-TL'na çıkarılması ile zaten günün ekonomik koşullarının altına düşen para cezaları birde tahsili mümkün olmayan cezalar kapsamına girmiştir

Suç ve ceza arasındaki dengede adalet ve caydırıcılığın yeniden temin ve günün ekonomik koşullarına adaptasyon ve eyleme uygun ceza prensibini gerçekleştirmek, nüfus işlemlerine ilişkin para cezalarının kaybolan etkinliğinin yeniden kazandırılması amacıyla bu Tasarı hazırlanmıştır.

1587 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinde sayılan haklı engeller açık bir şekilde belirlenmediğinden, madde, olayın meydana gelişi ve özelliğine göre bildirim yükümlüğünü engelleyip engellemediği konusundaki takdir yetkisini idareye bırakacak şekilde düzenlenmiş ve nüfus cüzdanı kaybı ve cezai uygulamayı gerektirmeyecek haklı engeller dar kapsamlı olarak belirlenmiştir.

Buna göre;

53 üncü maddede belirtilen sel, kar, dolu, fırtına, şiddetli yağmur gibi yolları kapayan köprü yıkılma, geçit kayığı batması gibi geliş ve gidişi kesen haller ibareleri yeterince açık olmadığından yanlış yorumlamaya ve eksik anlaşılmaya mahal verdiğinden dolayı, her türlü tabii afet sonucu ortaya çıkan ve engel teşkil eden durumları kapsayarak, bildirim yükümlüğünün yerine getirilememesi veya nüfus cüzdanlarının kaybı durumlarının da daha belirgin ifade edilmesi gereği duyulmuştur.

Sosyal yardım ve Devlet korumasına ihtiyaç duyan toplum kesimlerinin başında yer alan sokak çocuklarını yeniden topluma kazandırmak amacıyla Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ile buna bağlı ve benzeri kurum ve kuruluşların sokaktan alarak yeniden topluma kazandırmak amacıyla barındırdıkları çocukların büyük bölümünü okullara ve kurslara kaydetmede ve bunun sonucu olarak diploma ve belge alımları sırasında nüfus cüzdanına ihtiyaç duyulmaktadır. İlgili kurum ve kuruluşlar, ailesi bulunamayan ya da ulaşılamayan bu çocukların nüfus cüzdanlarının çıkartılması işlemleri için ilgili nüfus müdürlüğüne yapılan müracaatlarında 1587 sayılı Nüfus Kanununun 52 nci maddesinde belirtilen para cezalarını ödemek zorunda kalmaktadırlar.

Bahse konu kurum ve kuruluşların sokaktan alarak yeniden topluma kazandırmak istedikleri bu çocukların yukarıda belirtilen veya benzeri durumlardaki nüfus cüzdanı talepleri halinde 52 nci maddede belirtilen para cezalarının kapsamı dışında tutulmaması, söz konusu kurumlarda çalışan kamu görevlilerini mağdur etmektedir.

Bazı yörelerimizde cereyan eden terör olayları göz önüne alınarak bu durumun nüfus idaresine geliş ve gidişi engelleyen hallerden kabul edilip, belirli bölgelerde olağanüstü hal uygulamalarının sürdüğü süre içerisinde bildirim görevini yerine getiremeyen vatandaşlarımızın mağduriyetini önlemek için para cezası uygulanmaması yerinde olacaktır.

Ayrıca, nüfus ve aile cüzdanlarını gasp, hırsızlık yangın sonucu kaybı gibi durumlarda muhatapların mağduriyetini önlemek gerekmektedir.

Nüfus cüzdanı, bireyin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olduğunu ve bu nedenle Türk nüfus kütüklerine kayıtlı olduğunu kanıtlayan resmi bir belgedir.

Bu tanım gereğince, nüfus cüzdanı için Devletle fert arasındaki soyut ilişkiyi somutlaştıran ve vatandaşlık bağına göreceli hale getiren ilk ve temel belgedir denilebilir.

Önemini ise günlük hayat içerisinde çıkarmak mümkündür. Nitekim, Anayasamızın ve yasalarımızın bazı hak ve özgürlükleri yalnızca Türk vatandaşlarına tanındığını görmekteyiz. Keza, Türk Vatandaşının da Devlete karşı yerine getirmek zorunda olduğu çeşitli ödevleri ve yükümlülükleri yine yasalarımızda gösterilmiştir. Adeta karşılıklılık esasına dayanan bu ilişki seyahat, eğitim, öğrenim, kamu hizmetine girme, mülk edinme, miras, seçme ve seçilme gibi haklar ile vergi ve askerlik gibi yükümlülüklerle kendini gösterir.

Bunun yanında kişinin kimliğini belirten bir belge olması nedeniyle de önemlidir. Çünkü, toplum içerisinde kişinin kim olduğunu göstermektedir.

Bu özelliği ile nüfus cüzdanı, bireyin evlenme, tapu, elektrik, su, havagazı, vergi, sürücü belgesi, lisans, diploma, pasaport gibi belgelerin düzenlendiği idarelerde, yargı yerlerinde, seçimlerde ve otel, motel, pansiyon ve kamping gibi konaklama yerlerinde yürütülecek işlemlerde esas alınan temel belge olmaktadır.

Bütün bu nedenlerle her Türk vatandaşının nüfus cüzdanını alması ve bunu sürekli olarak yanında bulundurması zorunluluktan öte yasal bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bugün uygulamada bulunan kart biçimindeki nüfus cüzdanları 1/6/1976 tarihinde yürürlüğe konulmuştur.

1990 yılında boyutlarında küçültme yapılmış olup, T.C. Kimlik No. ve Önceki/Kızlık Soyadı gibi bilgiler ilave edilmiştir.

1/6/1976-31/12/1999 dönemi içinde 125.426.807 adet nüfus cüzdanı düzenlenerek ilgililere verilmiştir.

Yukarıdaki sayılar bir başka şekilde ifade edildiği takdirde, yurdumuzda:

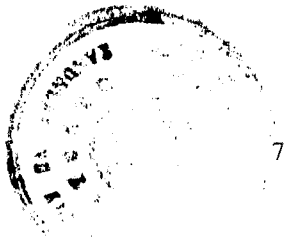
a) Her yıl	5.453.339 adet,
b) Her ay	454.444 adet,
c) Her gün (22 iş günü)	20.656 adet,

nüfus cüzdanı düzenlenmektedir.

Bu veriler bile nüfus hizmetlerinin içerisinde mütalaa edilen nüfus cüzdanlarının ne denli önemli bir yer kapladığını ve getirdiği iş yoğunluğunu göstermeye yeterli olmaktadır.

Sözü edilen yoğunluk birtakım hataların yapılmasını da yanında getirmektedir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir:

1- Nüfus cüzdanları genel olarak elle doldurulmaktadır. Bu işlem sırasında çeşitli sebeplerle yanlışlıklar yapılmakta ve bu yanlışlıklar nüfus cüzdanlarına dayanılarak yapılan bütün işlemlere yansımaktadır. Bu durum kişinin gerek özel gerekse kamusal alanda önemli sorunlarla karşılaşmasına yol açmaktadır.

2- Boyutlarının büyüklüğü nedeniyle muhafaza edilemediğinden taşınma sırasında nüfus cüzdanının kayıp edilme olasılığı yükselmekte ve bu durum çok çabuk yıpranmasına yol açmaktadır.

3- Nüfus cüzdanları üzerindeki soğuk damga, muhtelif sebeplerle iyi çıkmadığından okunmasındaki güçlükler ihtilafa sebebiyet verdiği gibi cüzdanlardaki fotoğrafların değiştirilmesine de imkan vermiştir.

4- Kullanılan mürekkeplerin kalitesiz olması ve kolayca silinebilmesi bir çok suistimallere yol açmıştır.

5- Nüfus cüzdanlarının süresinden evvel yıpranması, bozulması, nüfus cüzdan değiştirme sürecini kısaltmış ve nüfus idarelerinin iş hacminin artmasına sebep olduğu kadar vatandaş açısından da bazı güçlüklerle sebep olmuştur.

Oysa, batı ülkelerinde bu iş için geliştirilmiş olan özel teknoloji yukarıda sayılan tüm sakıncaları ortadan kaldıracak niteliktedir. Kağıdın yerini plastik kartlar almıştır. Boyutları küçüktür. Tahrif edilme imkanı yoktur.

Bu genel unsurlar yanında güvenlik unsurunun ön plana çıktığı çeşitli yöntemler uygulanmaktadır.

Nüfus hizmetlerinin bütününe modernize edilmesi için son yıllarda girişilen çalışmalar yanında, nüfus cüzdanlarının da modernize edilmesi gerekmektedir.

Bunun da, batı ülkelerinde geliştirilen son teknolojik ürünlerin transfer edilmesi ve kullanılmasıyla mümkün olduğu açık bir gerçektir.

Ancak, bu tür bir sistemin uygulamaya konulması ve milyonlarca kişinin nüfus cüzdanını değiştirmesi uzunca bir süreye ihtiyaç gösterdiğinden, gerek resmi işlemlerde bir aksaklığa meydan verilmemesi gerekse geçiş döneminde karma bir sistemin uygulanmak zorunda kalınması nedeniyle yeni bir hukuki düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır.

Ayrıca, sadece nüfus ve aile cüzdanını kaybedenlere yeniden nüfus ve aile cüzdanı verilebilmesi için ilgilinin parmak izini ihtiva eden bir belgenin nüfus idaresine verilmesi yerine her türlü nüfus cüzdan değişiminde ilgililerin imzasını, parmak izini, fotoğrafını, adresini ihtiva eden ve oturlan yer, mahalle ve köy muhtarlığına ya da görevli olunan kurum ve kuruluş amirine tasdik ettirilen standart bir belgenin ibraz edilmesi zorunlu kılınmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, 1587 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası değiştirilmektedir.

Yurt dışındaki doğum bildirim süresi altmış güne çıkartılarak vatandaşlarımızın süre yönündeki mağduriyetinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2- Madde ile, nüfus olaylarının süratle bilgisayar ve aile kütüklerine tescili amacıyla ilçe merkezlerinde yapılan evlenme akitlerinin on gün içinde nüfus idarelerine gönderilmesi hususu düzenlenmektedir.

Madde 3- Madde ile, İçişleri Bakanlığınca yürütülen ve nüfus kütüklerindeki kayıtları bilgi işlem ortamına aktarmak, bütün nüfus hizmetlerinde tam otomasyona geçmek ve nüfus kayıtlarının güncellik ve sürekliliklerini amaçlayan Mernis Projesi gereğince bilgisayar kütükleri, nüfus aile kütüğü, özel kütükler ve mikrofilmlerin tutulmasına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

Madde 4- Madde ile, 52 nci maddede belirtilen para cezaları günün şartlarına uyumlu olmadığından caydırıcılık kazandırılması amacıyla artırılmaktadır.

Madde 5- Madde ile, tabii afetler, gasp, hırsızlık, yangın ve terör nedeni ile nüfus ve aile cüzdanlarını kendi istekleri dışında zayi edenler ile kimsesiz çocuklar için nüfus memurluklarına başvuran yetkili kurum ve kuruluşların 52 nci maddede belirtilen cezalardan muaf tutulmasının göz önüne alınması gerektiği düşünülerek yeniden düzenlenmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Madde 6- Madde, nüfus ve aile cüzdanlarının boyutlarına, biçimine ve içeriğine ilişkin hususlar ile basım, dağıtım ve düzenlenmesine ilişkin hükümleri kapsamaktadır.

Yapılan değişikliklerle nüfus cüzdanlarında güvenlik unsurunun öne çıktığı bir teknolojinin kullanımına imkan verecek düzenlemeler getirilmektedir.

Bugüne kadar gereken önemin verilmemesi nedeniyle ilkel bir tarzda hazırlanan nüfus cüzdanları, kimlik değiştirmek isteyen teröristler ile bankaları ve şahısları dolandırmak isteyen her türlü kötü niyetli kişilerin emellerine rahatlıkla ulaşmalarına alet olmuştur.

Oysa nüfus cüzdanı, bireyin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olduğunu ve bu nedenle Türk nüfus kütüklerine kayıtlı olduğunu kanıtlayan resmi bir belgedir.

Bu tanım gereğince, nüfus cüzdanı için "Devletle fert arasındaki ilişkiyi somutlaştıran ve vatandaşlık bağıını göreceli hale getiren ilk ve temel belgedir" denilebilir.

Bu özelliği ile nüfus cüzdanı, bireyin evlenme, tapu, elektrik, su, havagazı, vergi, sürücü belgesi, lisans, diploma, pasaport gibi resmi işlerde, yargı yerlerinde, seçimlerde ve otel, motel, pansiyon ve kamping gibi konaklama yerlerinde yürütülecek işlemlerde esas alınacak temel belge olmaktadır.

Bütün bu nedenlerle, her Türk vatandaşının nüfus cüzdanını alması ve bunu sürekli olarak yanında bulundurması zorunluluktan öte yasal bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu sebeple mevcut nüfus cüzdan uygulamasının aynen sürdürülmesi yanında nüfus cüzdanının modern teknoloji kullanılarak İçişleri Bakanlığınca üretilmesi ve düzenlenmesi veya düzenlettirilmesi hususları düzenlenmiştir.

Madde 7- Madde ile, 1587 sayılı Kanunun 58 inci maddesi değiştirilmektedir.

Nüfus ve aile cüzdanını kaybedenlere yeniden nüfus ve aile cüzdanı verilebilmesi için ilgilinin parmak izini havi bir belgeyi nüfus idaresine vermesi koşulu tamamen kişisel kusurlarıyla ve istemeksizin cüzdanlarını kaybedenlere potansiyel suçlu muamelesi yapmak şeklinde algılanabileceğinden madde metni tüm nüfus cüzdanı yenileme taleplerini kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 8- Madde ile, 1587 sayılı Kanuna bir madde eklenmektedir.

Nüfus işlemlerinin bilgisayar ortamında yürütülmesini temin etmek amacıyla gerekli hazırlıkların yapılması, tedbirlerin alınması, dayanak belgelerinin düzenlenmesi, tescili ve muhafaza edileceği yetkili nüfus müdürlüğünün belirlenmesi konularında İçişleri Bakanlığı yetkili kılınmaktadır.

Madde 9- Madde ile, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi içinde yeni nüfus cüzdanı projesi tamamıyla uygulamaya geçirilinceye kadar halihazırda uygulanmakta olan sistemin devamı amacıyla 1587 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesi öngörülmüştür.

Madde 10- Yürürlük maddesidir.

Madde 11- Yürütme maddesidir.

NÜFUS KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN TASARISI

Madde 1- 5/5/1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanununun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Doğumları baba, yoksa veya kısıtlı, tutuklu, hasta ve herhangi mecburi bir sebeple orada bulunamazsa ana, veli veya vasisi doğumun olduğu tarihten başlayarak yurt içinde otuz gün içinde nüfus memuruna, yurt dışında altmış gün içinde başkonsolosluklara sözlü bildiride bulunarak doğum tutanağına yazdırmakla ödevlidir.”

Madde 2- 1587 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Medeni Kanun hükümlerine göre evlenme akdini yapanlar akdin yapıldığı tarihten başlayarak on gün içinde örneğe uygun üç nüsha evlenme bildirisini bulunduğu yer nüfus müdürlüğüne, onlar da erkek ve kadının kayıtlı bulunduğu nüfus müdürlüğüne göndermekle yükümlüdür.”

Madde 3- 1587 sayılı Kanunun 43 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 43– Nüfus kütükleri; ilçe ve aile esasına göre tutulan, kişilerin hak ve yükümlülüklerinin, doğumuna esas olmak üzere kimliklerinin, aile bağlarının, vatandaşlık durumlarının ve şahsi hallerinin belirlenmesi amacıyla istatistik verilerinin işlendiği defter veya bilgisayar ortamında tutulan resmi belgelerdir. Nüfus kütükleri; defter veya bilgisayar ortamında tutulan nüfus aile kütükleri ile özel kütükler ve mikrofilmlerden oluşur. Nüfus kütükleri, daimi olarak saklanması gerekli resmi belgelerdir.

Nüfus aile kütükleri; ilçelerde şahsi hallere ilişkin işlemlerin yapıp yürütülmesinde kullanılmak üzere ilçe, köy, mahalle ve aile esasına göre nüfus idarelerince tutulan resmi belgelerdir.

Özel kütükler; defter veya bilgisayar ortamında tutulan nüfus aile kütüklerine düşürülen kayıtların dayanağı olan tutanak ve resmi belgelerin her yıl kütüğe geçiriliş sırası ve olay türüne göre tasnif edilip, yıllık olarak ciltlenmesinden oluşan resmi belgelerdir.

Dayanak belgelerinden arşivlenmek üzere çıkarılan mikrofilmler ise, mikrofilmler özel kütüğünü teşkil eder. Tekniğine uygun hazırlanan ve saklanan mikrofilmler, özel kütüklerle aynı hukuki değere sahiptir.

Defter ve bilgisayar ortamında tutulan kütük kayıtları arasında farklılık olduğu takdirde hangi kaydın doğru kabul edilip esas alınacağı, tescile esas olan dayanak belgesine göre tespit edilir.

Merkezde, nüfus müdürlüklerindeki kayıtları kapsayacak bir veri tabanı oluşturulur. Nüfus olayları da iletişim ağı kullanılarak nüfus idareleri ve merkezdeki veri tabanlarına işlenir.

İçişleri Bakanlığı, merkezde bilgisayar ortamında tutulan nüfus kütükleri ile özel kütüklere ait mikrofilmlerin yedeklerinin, tespit edeceği farklı bir yerde saklanmasını sağlar. İşlemden kaldırılmış nüfus kütüklerinden saklanmasına ihtiyaç duyulmayanlar, İçişleri Bakanlığınca imha edilebilir.

Bilgisayar kütüğünde kişi ve aileler hakkında aşağıdaki bilgiler bulunur.

a) Şahsi hale ilişkin bilgiler:

- 1) Kişinin adı ve soyadı, cinsiyeti, baba-ana ad ve soyadları, evli kadınların önceki soyadları,
- 2) Doğum yeri, doğum tarihi, kütüğe kayıt tarihi (yıl, ay, gün olarak),
- 3) Evlenme, boşanma, nesep düzeltilmesi ve reddi, ölüm ve vatandaşlığın kazanılması veya kaybedilmesi gibi şahsi halde meydana gelen değişiklik veya yetkili makamlarca yapılan düzeltmeler.

b) Diğer bilgiler:

- 1) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası,
- 2) Dini.

c) İdari bilgiler: İl, ilçe, köy veya mahalle adı ile, cilt, aile ve birey sıra numarası.

Merkez ve ilçelerde tutulan nüfus kütüklerinin yetkili makamlarca usulüne göre onaylanmış olması şarttır. Onaysız nüfus aile kütüğündeki bilgilerin doğruluğu Genel Müdürlükçe teyit edilmedikçe hukuken geçerli değildir. İlçe nüfus idarelerinde tutulan ve defter şeklinde olan nüfus kütüklerinin her sayfasına cilt ve sayfa sıra numaraları konur. Kütüğün sonuna kaç sayfadan ibaret olduğu yazılır. Sayfa birleşim yerleri asliye hukuk mahkemesince mühürlenerek sonu onaylanır.

Merkezden çıkarılıp gönderilecek defter ve belgeler Genel Müdürlükçe onaylanır.”

Madde 4- 1587 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin (a) bendinde yer alan “onbin” ibaresi “yedimilyonbeşyüzbin” olarak, (b) bendinde yer alan “yirmibin” ibaresi “onbeşmilyon” olarak değiştirilmiştir.

Madde 5 - 1587 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

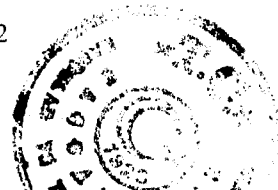
“Madde 53- Her türlü tabii afet, gasp, hırsızlık, yangın ve terör nedeniyle; nüfus ve aile cüzdanlarının kaybedilmesi ve nüfus olaylarının bildirim yükümlülüğünün yerine getirilememesi halleri ile yetkili kurum ve kuruluşların kimsesiz çocuklarla ilgili nüfus cüzdanı talepleri ve doğum bildirimlerinde, 52 nci maddede belirtilen para cezaları uygulanmaz.”

Madde 6- 1587 sayılı Kanunun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 57- Nüfus cüzdanı, kişinin Türk vatandaşı olduğunu ve nüfus aile kütüklerine kayıtlı bulunduğunu kanıtlayan resmi bir belgedir.

Nüfus cüzdanının kapsam, şekil, ebat, yürürlük, değiştirme ve geçerlilik tarihlerini belirlemeye ve nüfus cüzdanlarının üretiminde uygulanacak sistem ve teknolojiyi tespit etmeye İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi kapsamında 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanunu uyarınca düzenlenen nüfus cüzdanları, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığınca uygun görülecek yerlerde bastırılır. Nüfus cüzdanlarının değerli kağıt bedeli İçişleri Bakanlığınca, Maliye Bakanlığına ödenir. İçişleri Bakanlığı taklit, tahrif ve sahtecilikten korumak amacıyla nüfus cüzdanı üzerine konulacak güvenlik unsurlarını, basım, dağıtım ve teslimat aşamasında uygulanacak sistem,

teknoloji ve nüfus cüzdanı satış bedelini tespit etmeye yetkilidir. İçişleri Bakanlığı, denetim ve gözetim yetkisi üzerinde kalmak kaydıyla nüfus cüzdanlarının basımı ile nüfus idareleri ve başkonsolosluklara dağıtımını, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne veya bu Müdürlük eliyle özel kuruluşlara yaptırmaya ve bu hizmet esnasında hizmet gereği uygun gördüğü konularla ilgili sözleşme ve protokol yapmaya yetkilidir. Nüfus cüzdanlarının verilmesi ve yenilenmesi hizmetlerinden elde edilen değerli kağıt bedeli dışındaki gelirin tamamı, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne aittir. Buna dair usul ve esaslar ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatı ile başkonsolosluklar, nüfus ve aile cüzdanları bedeli açısından 2489 sayılı Kefalet Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Nüfus cüzdanı, nüfus aile kütük kayıtlarına uygun olarak yurt içinde ilçe nüfus müdürlüklerince ve yurt dışında başkonsolosluklarca düzenlenerek kişilerin kendilerine, reşit olmayanların veli, vasi veya resmi vekillerine imza karşılığında, imza atamayanların ise parmak izi alınarak verilir.

Nüfus cüzdanlarına, bu Kanunda öngörülenler dışında kayıt ve işaret konulamaz, bu cüzdanlar hiçbir kişi, kurum veya kuruluş tarafından alıkonulamaz. Ancak, ihtiyaç duyulan hallerde kurum veya kuruluşlar bir suretini saklayabilir.”

Madde 7- 1587 sayılı Kanunun 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 58- Nüfus ve aile cüzdanlarının verilebilmesi için; İçişleri Bakanlığınca bastırılan ve ilgililerin imzasını, parmak izini, fotoğrafını ve adresini ihtiva eden ve oturulan yer mahalle veya köy muhtarlığına ya da görevli olunan kurum veya kuruluş amirine tasdik ettirilen standart bir belgenin nüfus idaresine ibrazı zorunludur. Standart belgeyi uygulamaya koymaya ve kaldırmaya İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Bu belgenin alınmasından sonra usulüne ve nüfus kayıtlarına uygun olarak düzenlenen nüfus cüzdanı, 57 nci maddede belirtilen usullere göre verilir.

Doğum tutanaklarına dayanılarak nüfus cüzdanı düzenlemesinde standart belge aranmaz.”

Madde 8-1587 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Ek Madde 6- Nüfus aile kütüklerinin bilgisayar ortamında tutulan kütüklere intikalini sağlamaya ve nüfus işlemlerinin bu kütükler üzerinden yürütülmesine imkan hazırlamaya, bilgisayar ortamında tutulan kütüklerin güvenliğini ve gizliliğini sağlayacak tedbirleri almaya, kağıt ortamındaki nüfus aile kütüklerini uygulamadan kaldırmaya, dayanak belgelerinin düzenlenmesi, tescili ve muhafaza edileceği yetkili nüfus müdürlüğünü belirlemeye, elektronik ortamda yürütülen her türlü nüfus işlemlerinde elektronik imza kullanılmasına karar vermeye, kamu kurum ve kuruluşlarının merkezde bilgisayar ortamında tutulan kayıtlardan bilgi alışverişi taleplerini ve merkez ve taşrada iş akışını nüfus hizmetlerinin bütünlüğü içerisinde belirlenecek esaslar ve usuller çerçevesinde karşılamaya İçişleri Bakanlığı yetkilidir.”

Madde 9-1587 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 1- Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi kapsamında nüfus cüzdanları bastırılınca kadar, nüfus ve aile cüzdanları, İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek şekil, ebat ve örneğine uygun olarak Maliye Bakanlığınca bastırılır ve nüfus idarelerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere mal müdürlüğü saymanlıklarına, başkonsoloslukların ihtiyaçlarını karşılamak üzere de Dışışleri Bakanlığına gönderilir.

Mal müdürlüğü saymanlıklarınca nüfus idarelerinin ihtiyacı göz önünde tutularak, nüfus ve aile cüzdanları kadın-erkek her biri için en fazla iki biner adedinin bedeli sonradan ödenmek üzere, müteakiben iki biner adetlik partiler halinde peşin para karşılığında verilir.

Başkonsoloslukların ihtiyacı olan nüfus cüzdanları ise, Dışışleri Bakanlığınca tespit edilip bildirilen sayıda verilir. Yurtdışındaki nüfus cüzdan satış bedelleri İçişleri, Dışışleri ve Maliye bakanlıklarınca döviz olarak tespit edilir ve verildiğı ülke parası üzerinden başkonsolosluklarca tahsil edilir.”

T/ 175

Madde 10- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 11- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Bülent Ecevit
BAŞBAKAN

<i>D. BAĞÇELİ</i> Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>H. H. ÖZKAN</i> Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>M. YILMAZ</i> Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>R. YILMAZ</i> Devlet Bakanı
<i>H. Y. GÖKALP</i> Prof. Dr. T. TOSKAY Devlet Bakanı V.	<i>M. KEÇECİ</i> Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. S. S. GÜREL</i> Devlet Bakanı	<i>F. BAL</i> Devlet Bakanı
<i>A. TALOVA</i> Devlet Bakanı	<i>M. YILMAZ</i> Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. R. M. ZAOĞLU</i> Devlet Bakanı	<i>R. K. YÜCELEN</i> Devlet Bakanı
<i>H. GEMCİ</i> Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. S. ÜŞENMEZ</i> Devlet Bakanı	<i>E. S. GAYDALI</i> Devlet Bakanı	<i>F. UNLU</i> Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. S. YAY</i> Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. H. S. ÖRK</i> Adalet Bakanı	<i>S. ÇAKMAKOĞLU</i> Millî Savunma Bakanı	<i>S. TANTAN</i> İçişleri Bakanı
<i>S. S. GÜREL</i> Dışişleri Bakanı V.	<i>S. ORAL</i> Maliye Bakanı	<i>M. BOSTANCIOĞLU</i> Millî Eğitim Bakanı	<i>S. ÜŞENMEZ</i> Bayındırlık ve İskan Bakanı V.
<i>Prof. Dr. O. Ç. R. UĞ</i> Sağlık Bakanı	<i>Prof. Dr. E. Ç. ÖZGÜZ</i> Ulaştırma Bakanı	<i>H. Y. GÖKALP</i> Tarım ve Köylüleri Bakanı	<i>Y. OKULUN</i> Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
<i>A. T. TANIRKAYA</i> Sanayi ve Ticaret Bakanı	<i>M. C. ERŞÜMER</i> En. ve Tab. Kay. Bakanı	<i>M. T. TALAY</i> Kültür Bakanı	<i>E. MUMCU</i> Turizm Bakanı
<i>Prof. Dr. N. Ç. GAN</i> Orman Bakanı	<i>F. A. YEKİN</i> Çevre Bakanı		

Dosya No.

101-243

176